

การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมือง
และพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2554 :

กรุงเทพมหานคร

ดร.พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์

สนับสนุนโดย สถาบันพระปกเกล้า

324.9593
พ177ก
2558
จ.1

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	(๒)
บทคัดย่อ	(๓)
สารบัญ	(๒)
สารบัญตาราง	(๒)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(๓)
Executive Summary	(๓)
บทที่ 1 บทนำ	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
คำถามในการวิจัย	8
วัตถุประสงค์	8
ขอบเขตของการศึกษา	8
ระยะเวลาในการศึกษา	9
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
การนำเสนองานวิจัย	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	12
ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง	17
ระบบเลือกตั้งที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน	20
ระบบเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก หรือ Majoritarian System	22

เรื่อง	หน้า
การเลือกตั้งแบบสัดส่วน หรือ Proportional Representative Formula	24
ระบบเลือกตั้งแบบผสม หรือ Mixed System	27
วิวัฒนาการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย	27
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา	39
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	41
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	41
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน	43
การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน	43
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	44
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	45
ลักษณะบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	45
การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง	46
ระบบเลือกตั้งที่มีการแก้ไขเพื่อการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2554	47
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง	49
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรของบุคคลต่อการเลือกตั้ง (Resource Theory)	49
ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ (Clientele Theory)	51
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	56
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
	การสร้างเครื่องมือ	57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	58

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554 ในเขตกรุงเทพมหานคร	60
ส่วนที่ 1: บทบาทและหน้าที่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร	61
คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คณะกรรมการการเลือกตั้งใน	
เขตกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) องค์กรอิสระต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับ	
การเลือกตั้ง ในช่วงเวลา ก่อนการเลือกตั้ง	
ความพร้อมของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร	61
สื่อของพรรคการเมืองและผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง	83
พรรคประชาธิปัตย์	83
พรรคเพื่อไทย	88
พรรคภูมิใจไทย	89
พรรคกิจสังคม	91
พรรครักษ์สันติ	92
พรรคชาติไทยพัฒนา	94
พรรครักประเทศไทย	94
พรรคประชากรไทย	95
พรรคการเมืองใหม่	96
พรรคมาตุภูมิ	97
พรรคบำรุงเมือง	98
พรรคไทยเป็นสุข	98
เปรียบเทียบรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ที่พรรคการเมืองและผู้สมัครใช้ในการหาเสียง	99
แนวทางการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร	100
การเตรียมพร้อมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนการเลือกตั้ง	102
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
การเตรียมการการเลือกตั้ง	103
การกำหนดเขตเลือกตั้ง	103
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	103
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน	107

การสมัครรับเลือกตั้ง	109
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	113
กิจกรรมรณรงค์และเผยแพร่ที่จัดอย่างต่อเนื่อง	113
โครงการลูกเสืออาสา กท. เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย	113
โครงการพลเมืองอาสาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย	115
โครงการสีช่วงชั้นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย	117
กิจกรรมรณรงค์และเผยแพร่ที่จัดในช่วงเวลาเลือกตั้ง	118
โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์	119
โครงการที่จัดเมื่อประชาสัมพันธ์ผู้สมัครและพรรคการเมืองในสื่อต่างๆ	122
สื่อประกอบการเลือกตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำ	122
สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการแนะนำตัวผู้สมัครและแนะนำวิธีการเลือกตั้งจัดทำโดย	122
กท. กรุงเทพมหานคร	
สื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ใช้ในการแนะนำตัวผู้สมัคร	125
โครงการตรวจสอบการเลือกตั้งโดยองค์กรอิสระ	127
ประสิทธิภาพในการเตรียมพร้อมการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	130
ส่วนกลาง และกรุงเทพมหานคร	
การเตรียมพร้อมขององค์กรอิสระและองค์กรเอกชนต่างๆ เพื่อสนับสนุน	132
และส่งเสริมการเลือกตั้งที่มีความเที่ยงธรรม และเป็นไปในแนวทางประชาธิปไตย	
บทบาทขององค์กรเอกชนในการตรวจสอบการเลือกตั้ง	132
สมาคมกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (สท.วท.)	133
เครือข่ายประชากรเพื่อการเลือกตั้ง	134
ส่วนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร	136
ในการจัดการการเลือกตั้งบน:เลือกตั้ง และบรรยากาศการเลือกตั้ง	
การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า	136
การจัดบริเวณที่เลือกตั้งและบรรยากาศในหน่วยเลือกตั้ง	146
ส่วนที่ 3 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองหลังการเลือกตั้ง	150
และผลการเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร	
การนับคะแนนและการประมวลผลการเลือกตั้ง	150

(๑)

การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง ส.ส. พ.ศ.2554 : กรุงเทพมหานคร

เรื่อง	หน้า
รายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	150
ผลการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ	167
บทที่ 5 การวิเคราะห์และอภิปรายผลการเลือกตั้ง	186
แนวคิดทฤษฎีเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลเลือกตั้ง	186
ปัจจัยที่มีผลให้ชนะการเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	187
ความขัดแย้งทางการเมืองที่ยังคงอยู่ในการเมืองไทย	188
บทที่ 6 บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ	192
บทสรุป	192
ข้อเสนอแนะ	197
บรรณานุกรม	201
ภาคผนวก	208
ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อนงานวิจัย	209
คำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง	209
คำถามในการสัมภาษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงหลังเลือกตั้ง	210
คำถามในการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	210
รายชื่อคณะผู้วิจัย	211